

POWIATOWY URZĄD PRACY W EŁKU

RAPORT

**„Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie
ełckim w pierwszym półroczu 2011 roku”**

Ełk październik 2011

WSTĘP

Zjawisko bezrobocia jest jednym z wciąż trudnych problemów społecznych, gospodarczych i politycznych. W sytuacji niewystarczającego przyrostu miejsc pracy i jednoczesnym występowaniu niedoborów kadrowych, sygnalizowanych przez pracodawców, istotne jest planowanie i prowadzenie racjonalnej polityki rynku pracy, opartej na sprawnym systemie informacyjnym.

Opracowanie „Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie ełckim w I półroczu 2011 roku” stanowi analizę sytuacji na lokalnym rynku pracy powiatu ełckiego. Podstawowym celem opracowania jest zdiagnozowanie zachodzących tu zmian w aspekcie zarówno popytu na pracę jak i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno - zawodowym. Na tej podstawie formułowane są oceny, wnioski i krótkotrwałe prognozy niezbędne dla prawidłowego funkcjonowania systemu kształcenia i szkolenia bezrobotnych. Istotnym punktem raportu jest analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych na terenie powiatu ełckiego, dokonywana na podstawie opracowanej w Departamencie Rynku i Pracy Ministerstwa Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej metodologii ich wyodrębniania (monitoring).

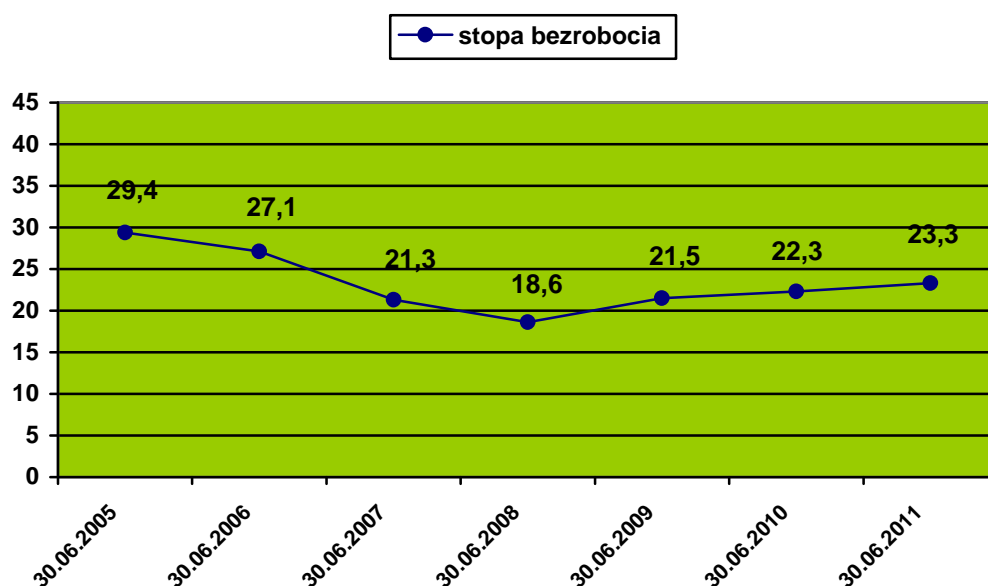
Przygotowanie i opracowanie klasyfikacji zawodów deficytowych i nadwyżkowych pozwala na określenie tendencji i zmian powiatowego rynku pracy. Dodatkowo zdefiniowanie zawodów, na które występuje mniejsze lub większe zapotrzebowanie ze strony pracodawców umożliwia podejmowanie odpowiednich działań optymalizujących i umożliwiających dostosowanie kwalifikacji osób bezrobotnych do oczekiwań stawianych przez lokalnych pracodawców. Monitoring ma również istotne znaczenie w odniesieniu do wyznaczania kierunków szkolenia bezrobotnych, usprawniania poradnictwa zawodowego oraz ułatwiania realizacji programów aktywizujących osoby bezrobotne w celu promowania ich zatrudnienia.

Poprzez wskazanie kierunków rozwoju rynku pracy oraz ukazanie zmian zarówno w strukturze zarejestrowanych osób bezrobotnych jak i w strukturze składanych przez pracodawców ofert pracy niniejsza analiza może być również pomocna dla organów administracji samorządowej, pracodawców oraz dyrektorów szkół ponadgimnazjalnych. Może bowiem ułatwić podjęcie decyzji o wyborze zawodu przez osoby uczące się, kierunku zmiany doskonalenia zawodowego, uruchomieniu nowego kierunku kształcenia, jak również wskazać w jakich zawodach najłatwiej na lokalnym rynku pracy o pracowników, w przypadku jakich inwestycji łatwo może być o wykwalifikowaną siłę roboczą.

OGÓLNE DANE DOTYCZĄCE BEZROBOCIA W POWIECIE EŁCKIM

Stopa bezrobocia w powiecie ełckim wg danych GUS na koniec czerwca 2011 roku kształtowała się na poziomie 23,3 %, w województwie warmińsko – mazurskim wynosiła 18,6 % , w kraju stopa bezrobocia wynosiła 11,8 %.

Dynamika stopy bezrobocia w powiecie ełckim w ostatnich latach.

Według stanu na dzień 30.06.2011 roku liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Ełku wynosiła 7378 osób, w tym 3864 kobiet (tj. 52,4 %) a także 414 (5,6 % ogółu) osób posiadających orzeczenie o stopniu niepełnosprawności. Wśród ogółu bezrobotnych 19,3 % (tj. 1428) stanowiły osoby z prawem do zasiłku. W porównaniu z analogicznym okresem 2010 roku liczba bezrobotnych ogółem wzrosła o 197 osób.

W powiecie ełckim 40,7 % ogółu bezrobotnych czyli 3005 osób stanowiły osoby zamieszkałe na wsi. Największą liczbę bezrobotnych – 4637, tj. 62,8 %, stanowili mieszkańcy Miasta Ełk. Bezrobotni z Gminy Ełk stanowili 15,4 % ogółu zarejestrowanych (1136 osób), z Gminy Prostki – 9,4 % (698 osób) z Gminy Kalinowo – 7,8 % (580 osób), zaś z Gminy Stare Juchy – 4,4 % (327 osób).

Na koniec czerwca 2011 r. w ewidencji urzędu zarejestrowanych było 4137 osób długotrwale bezrobotnych w tym 2308 kobiet.

Liczbę zarejestrowanych bezrobotnych ze względu na miejsce zamieszkania przedstawia poniższa tabela.

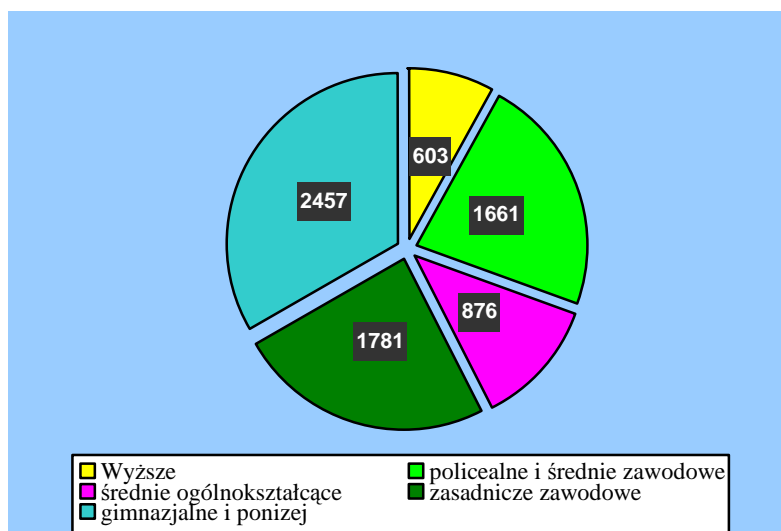
Liczba zarejestrowanych bezrobotnych z podziałem na gminy

Wyszczególnienie	Liczba bezrobotnych					
	Stan na dzień 30.06.2010 r.		Stan na dzień 30.06.2011 r.		Wzrost/spadek	
	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety
Miasto Elk	4540	2361	4637	2468	97	107
Gmina Elk	1125	559	1136	586	11	27
Gmina Kalinowo	564	278	580	296	16	18
Gmina Prostki	650	285	698	342	48	57
Gmina Stare Juchy	302	125	327	172	25	47
OGÓŁEM	7181	3608	7378	3864	197	256

Analiza struktury bezrobotnych wg poziomu wykształcenia wykazuje, że największy procent stanowią osoby z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej stanowiąc 33,3 % ogółu bezrobotnych tj. 2457 osób. Mniejszy procent w strukturze osób bezrobotnych to osoby z poziomem wykształcenia: zasadniczym zawodowym 24,1 % - 1781 osób, średnim ogólnokształcącym 11,9 % - 876 osób, policealnym i średnim zawodowym 22,5 % - 1661 osoby, najmniej z wykształceniem wyższym 8,2 % - 603 osoby. Poniższy wykres przedstawia to obrazowo.

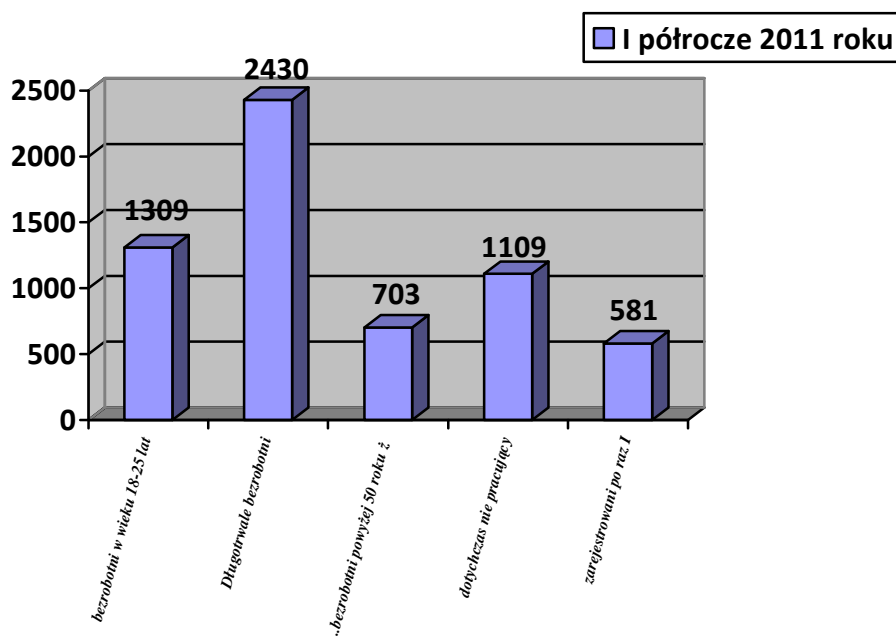
Struktura zarejestrowanych bezrobotnych według poziomu wykształcenia

(stan na koniec czerwca 2011 roku)

W I półroczu 2011 roku w Powiatowym Urzędzie pracy w Ełku zarejestrowało się 1309 osób w wieku 18-25 lat. Bezrobotni z przedziału 18-25 stanowili 30,9 % ogółu bezrobotnych. Wyłączono natomiast w danym okresie 1357 osób w wieku 18-25 lat. Łącznie w końcu czerwca 2011 w rejestrach urzędu pozostawało 1549 bezrobotnych w wieku do 25 lat stanowiąc 21,0 % ogólnej liczby bezrobotnych. Bezrobotnych długotrwale w pierwszym półroczu bieżącego roku zarejestrowało się 2430 osób, wyrejestrowało się natomiast 2214 osób. Stan na koniec czerwca br. wyniósł 4137 osób, a ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych wynosił 56%. Natomiast napływ osób powyżej 50 roku życia wyniósł w omawianym okresie 703 osoby, zaś odpływ 779 osób. W ogólnej liczbie osób nowo zarejestrowanych w I półroczu 2011 roku 1109 osób to osoby dotychczas nie pracujące, 581 osób to bezrobotni rejestrujący się po raz pierwszy.

Napływ osób bezrobotnych w I półroczu 2011 roku z wyżej wymienionych grup ilustruje poniższy wykres:

ANALIZA BEZROBOCIA WEDŁUG ZAWODÓW

Statystyka bezrobotnych według zawodów odzwierciedla dokonujące się w gospodarce przemiany, odwzorowuje aktualną strukturę zawodową na rynku pracy i jednocześnie wprowadza z pewnym wyprzedzeniem zawody charakterystyczne dla gospodarki rynkowej.

Według Klasyfikacji Zawodów i Specjalności najbardziej zagregowany podział obejmuje 10 grup zawodowych tzw. grup wielkich, które zostały zilustrowane w poniższym zestawieniu.

Grupy zawodów	Bezrobotni zarejestrowani Stan na <u>30.06.2010</u>	Bezrobotni zarejestrowani Stan na <u>31.12.2010</u>	Bezrobotni zarejestrowani Stan na <u>30.06.2011</u>	Wzrost/ Spadek (4:2)
1	2	3	4	5
0 Bez zawodu	1354	1380	1448	94
1 Parlamentarzyści, wyżsi urzędnicy i kierownicy	15	20	29	14
2 Specjaliści	523	565	495	-28
3 Technicy i inny średni personel	1295	1221	1102	-193
4 Pracownicy biurowi	165	222	258	93
5 Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	796	1043	1017	221
6 Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	251	290	244	-7
7 Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	1805	1940	1735	-70
8 Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	363	423	380	17
9 Pracownicy przy pracach prostych	614	689	670	56
Razem	7181	7793	7378	197

Jak pokazuje powyższa tabela, w czterech grupach zawodów nastąpił spadek (grupa 2 – Specjaliści, grupa 3 – Technicy i inny średni personel, grupa 6 – Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy i grupa 7 – Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy), poza tym w pięciu grupach zawodów (łącznie z osobami bez zawodu) odnotowany został wzrost osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Ełku. Wśród bezrobotnych najliczniejszą populację stanowią **robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy** (grupa 7 – 1735 osób, w dalszej kolejności są **osoby bez zawodu** (1448 osób, co jest niepokojącym zjawiskiem), następnie - **technicy i inny średni personel** (grupa 3 – 1102 osób), oraz **pracownicy usług osobistych i sprzedawcy** (grupa 5 – 1017 osób).

Powyższa tabela ilustruje, iż nadal najliczniejszą kategorią wśród osób bezrobotnych jest **grupa 7 robotników przemysłowych i rzemieślników**. Bezrobotni wchodzący w skład tej grupy zawodowej stanowili 23,5 % ogółu zarejestrowanych bezrobotnych na koniec czerwca 2011 roku. Najwięcej bezrobotnych odnotowano wśród:

Lp.	Nazwa zawodu	Kod zawodu	Stan na 30.06.2010	Stan na 30.06.2011	Wzrost / spadek
1.	murarz	711202	177	201	24
2.	krawiec	753105	187	172	-15
4.	ślusarz	722204	106	103	-3
5.	piekarz	751204	74	75	1
3.	mechanik samochodów osobowych	723103	68	59	-9
7.	Tokarz w metalu	722314	56	50	-6
6.	szwaczka	753303	38	40	2
8.	betoniarz	711401	20	22	2

Jak wynika z powyższej tabeli największy wzrost miał miejsce w zawodzie murarz aż o 24 osoby. W 3 zawodach odnotowano wzrost jednak nie był on aż tak znaczący. W zawodzie krawiec, mechanik samochodów osobowych, ślusarz i tokarz w metalu odnotowano niewielki spadek.

Drugą pod względem liczebności grupą są **technicy i inny średni personel** (grupa 3). W końcu czerwca 2011 r. populacja ta liczyła 1102 osoby, tj. 14,9 % ogółu bezrobotnych, w tym:

Lp.	Nazwa zawodu	Kod zawodu	Stan na 30.06.2010	Stan na 30.06.2011	Wzrost / spadek
1.	Technik ekonomista	331403	251	236	-15
2.	technik rolnik	314207	81	75	-6
4.	technik budownictwa	311204	92	74	-18
3.	technik mechanik	311504	93	66	-27
8.	Technik administracji	334306	39	50	11
7.	technik technologii żywności – przetwórstwo mięsne	314411	60	40	-20
6.	technik technologii odzieży	311924	45	38	-7
5.	księgowy	331301	14	21	7
9.	przedstawiciel handlowy	332203	21	18	-3

Liczną grupą zawodową są bezrobotni z zawodem technik ekonomista (236) oraz technik budownictwa (75) w tych grupach jednak nastąpił niewielki spadek liczby osób bezrobotnych w porównaniu do roku poprzedniego. Spadek odnotowano również w zawodzie technik mechanik, technik budownictwa, technik technologii odzieży, technik technologii żywności – przetwórstwo mięsne oraz w zawodzie przedstawiciel handlowy. Niewielki wzrost odnotowano jedynie w zawodzie księgowy oraz technik administracji.

Poważne problemy z podjęciem zatrudnienia mają również osoby zaliczone do grupy 5 - **pracownicy usług osobistych i sprzedawcy** - w liczbie 1017 osób na koniec czerwca 2011 r stanowili 13,8 % populacji. Wśród nich:

Lp.	Nazwa zawodu	Kod zawodu	Stan na 30.06.2010	Stan na 30.06.2011	Wzrost / spadek
1.	sprzedawca	522301	419	478	59
3.	kucharz	512001	114	123	9
4.	fryzjer	514101	46	49	3

5.	kelner	513101	30	29	-1
2.	Opiekunka dziecięca domowa	531104	32	9	-23

W tej grupie natomiast można zauważyć znaczący wzrost liczby osób bezrobotnych jedynie w zawodzie sprzedawcy, oraz znaczący spadek liczby osób z zawodem opiekunki dziecięcej domowej..

Duże trudności ze znalezieniem pracy mają także osoby bezrobotne zaliczane do grupy 9 – **pracownicy przy pracach prostych**. Zajmują oni czwarte miejsce pod względem liczebności. Według stanu na koniec czerwca 2011 r. zarejestrowanych było **670 osób (9,1 % populacji)** należących do tej grupy zawodowej. Wśród nich najwięcej było:

Lp.	Nazwa zawodu	Kod zawodu	Stan na 30.06.2010	Stan na 30.06.2011	Wzrost / spadek
1.	robotnik budowlany	931301	140	140	0
3.	Sprzątaczką biurowa	911207	65	84	19
2.	robotnik pomocniczy w przemysle przetwórczym	932911	82	76	-6
4.	robotnik placowy	961302	31	41	10
7.	robotnik drogowy	931205	21	31	10
5.	dozorca	962902	31	26	-5
6.	pomoc domowa	911101	19	16	-3

Analizując powyższe dane można zauważyć, że znaczący wzrost liczby osób bezrobotnych nastąpił w zawodzie sprzątaczką biurowa.

Pomimo wzrostu liczby bezrobotnych o wysokich kwalifikacjach zawodowych, w porównaniu do czerwca 2010 roku, nadal są oni jedną z najmniej licznych populacji. W końcu czerwca 2011 r. zarejestrowanych było **495 specjalistów** (grupa 2), którzy

stanowili **6,7 % populacji** (tj. o 28 osób mniej niż w pierwszym półroczu 2010 r.). Wśród nich dominowali:

1. pedagodzy – 57 osoby (rok 2010 – 52 osoby)
2. ekonomiści – 32 osoby (rok 2010 - 37 osób)
3. nauczyciele – 71 osób (w roku 2010 – 71 osób).

Najmniejszą grupę zawodową na koniec czerwca 2011 r. stanowili parlamentarzyści, wyżsi urzędnicy i kierownicy, których ogółem figurowało tylko 29 osób (w porównaniu do końca czerwca 2010 r. liczba ich wzrosła o 14 osób).

Jeśli chodzi o wielkość **napływu bezrobotnych według zawodów** to w pierwszym półroczu 2011 r. w urzędzie zarejestrowało się 4232 bezrobotnych (z czego 960 osób było bez zawodu). 44,4 % ogółu stanowiły kobiety. Napływ osób bezrobotnych według grup zawodów ilustruje poniższa tabela:

Grupy zawodów	Napływ osób bezrobotnych w I półroczu 2010	Napływ osób bezrobotnych w II półroczu 2011	Napływ osób bezrobotnych w I półroczu 2011	Wzrost/Spadek (4:2)
1	2	3	4	5
0 Bez zawodu	1314	972	960	-354
01 Oficerowie sił zbrojnych	-	1	1	1
03 Żołnierze szeregowi	-	-	1	1
1 Parlamentarzyści, wyżsi urzędnicy i kierownicy	12	8	17	5
2 Specjaliści	443	547	318	-125
3 Technicy i inny średni personel	958	954	635	-323
4 Pracownicy biurowi	101	169	153	52
5 Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	437	663	510	73
6 Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	114	168	90	-24
7 Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	1158	1367	968	-190
8 Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	220	270	233	13

Grupy zawodów	Napływ osób bezrobotnych w I półroczu 2010	Napływ osób bezrobotnych w II półroczu 2011	Napływ osób bezrobotnych w I półroczu 2011	Wzrost/ Spadek (4:2)
9 Pracownicy przy pracach prostych	356	464	346	-10
Razem	5113	5583	4232	-881

Jak wynika z powyższej tabeli spadek w napływie osób bezrobotnych nastąpił w 6 grupach. Największą różnicę odnotowano wśród osób bez zawodu – różnica 354 osób, w dalszej kolejności przedstawiciele grupy 3 tj. Technicy i inny średni personel – różnica o 323 osoby.

Najwięcej osób bezrobotnych rejestrujących się w pierwszym półroczu 2011 r. posiadało zawód:

Lp.	Nazwa zawodu	Kod zawodu	Stan na 30.06.2010	Stan na 30.06.2011	Wzrost / spadek
1.	sprzedawca	522301	419	478	59
2.	asystent ekonomiczny	331403	251	236	-15
3.	murarz	711202	177	201	24
4.	krawiec	753105	187	172	-15
5.	robotnik budowlany	931301	140	140	0
6.	kucharz	512001	114	123	9
7.	ślusarz	722204	106	103	-3
8.	robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	932911	82	76	-6
9.	technik rolnik	314207	81	75	-6
10.	piekarz	751204	74	75	1
11.	technik budownictwa	311204	92	74	-18
12.	technik mechanik	311504	93	66	-27
13.	mechanik samochodów osobowych	723103	85	59	-26
14.	kierowca samochodu ciężarowego	833203	65	48	-17
15.	magazynier	432103	37	40	3

Analizując bezrobotnych według grup zawodów w kontekście **pozostawania bez pracy dłużej niż 12 miesięcy** okazuje się, że grupami zawodowymi generującymi długotrwałe bezrobocie są: **robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy - 504 osoby bezrobotne powyżej 12 miesięcy, pracownicy usług osobistych i sprzedawcy - 319 osób, technicy i inny średni personel - 314 osób długotrwałe bezrobotnych**. Wskaźnik długotrwałe bezrobotnych w wymienionych grupach wynosi od 17 do 30%. Ilustruje to poniższe zestawienie :

Lp.	Nazwa grupy zawodów	Bezrobotni powyżej 12 miesięcy
1	Oficerowie sił zbrojnych	0
2	Żołnierze szeregowi	0
3	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni	1
4	Kierownicy do spraw zarządzania i handlu	5
5	Kierownicy do spraw produkcji i usług	4
6	Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych	1
7	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	22
8	Specjaliści do spraw zdrowia	5
9	Specjaliści nauczania i wychowania	29
10	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	28
11	Specjaliści do spraw technologii informacyjno – komunikacyjnych	2
12	Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	22
13	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i	137

	technicznych	
14	Średni personel do spraw zdrowia	46
15	Średni personel do spraw biznesu i administracji	104
16	Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewnych	21
17	Technicy informatycy	6
18	Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	20
19	Pracownicy obsługi klienta	15
20	Pracownicy do spraw finansowo – statystycznych i ewidencji materiałowej	22
21	Pozostali pracownicy obsługi biura	5
22	Pracownicy usług osobistych	102
23	Sprzedawcy i pokrewni	174
24	Pracownicy opieki osobistej i pokrewni	26
25	Pracownicy usług ochrony	17
26	Rolnicy produkcji towarowej	80
27	Leśnicy i rybacy	5
28	Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	4
29	Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	159
30	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	110
31	Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	7
32	Elektrycy i elektronicy	29
33	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i	199

	pokrewni	
34	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	34
35	Monterzy	40
36	Kierowcy i operatorzy pojazdów	48
37	Pomoce domowe i sprzątaczk	56
38	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie	1
39	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	120
40	Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki	8
41	Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych	42
RAZEM		1756

Źródłem istotnych informacji jest również analiza struktury bezrobotnych według **Polskiej Klasyfikacji Działalności**, określającej przynależność ostatniego pracodawcy osoby bezrobotnej do odpowiedniej sekcji sektora własności. Analiza wykazuje, że 54,3 % bezrobotnych poprzednio pracujących dostarczają na rynek ełcki cztery sekcje:

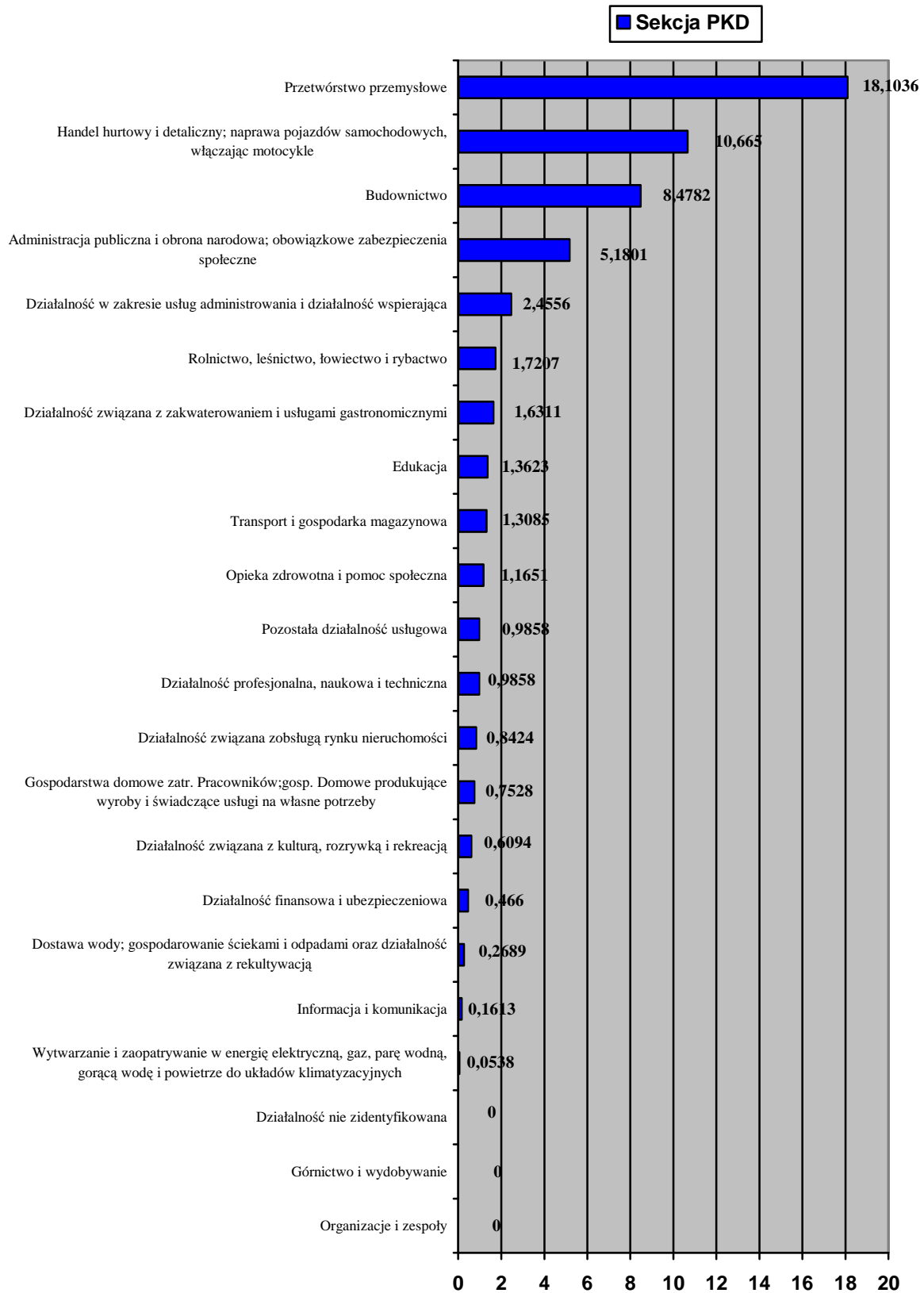
1. przetwórstwo przemysłowe
2. handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
3. budownictwo,
4. administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne.

Do sekcji generującej w znacznej liczbie bezrobocie zaliczyć należy ponadto:

1. działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca,
2. rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo,
3. działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi,
4. edukacja.

STRUKTURA BEZROBOTNYCH WEDŁUG PKD W POWIECIE EŁCKIM

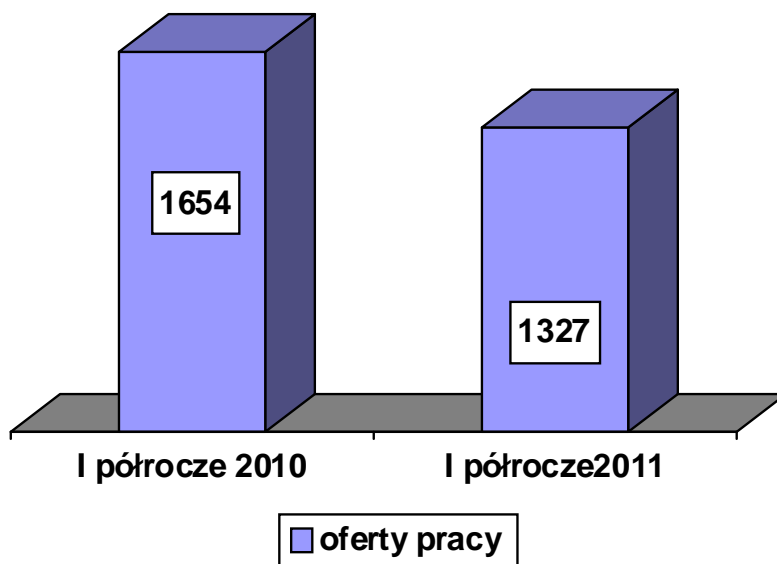
w 2011 r.

ANALIZA OFERT PRACY WEDŁUG ZAWODÓW

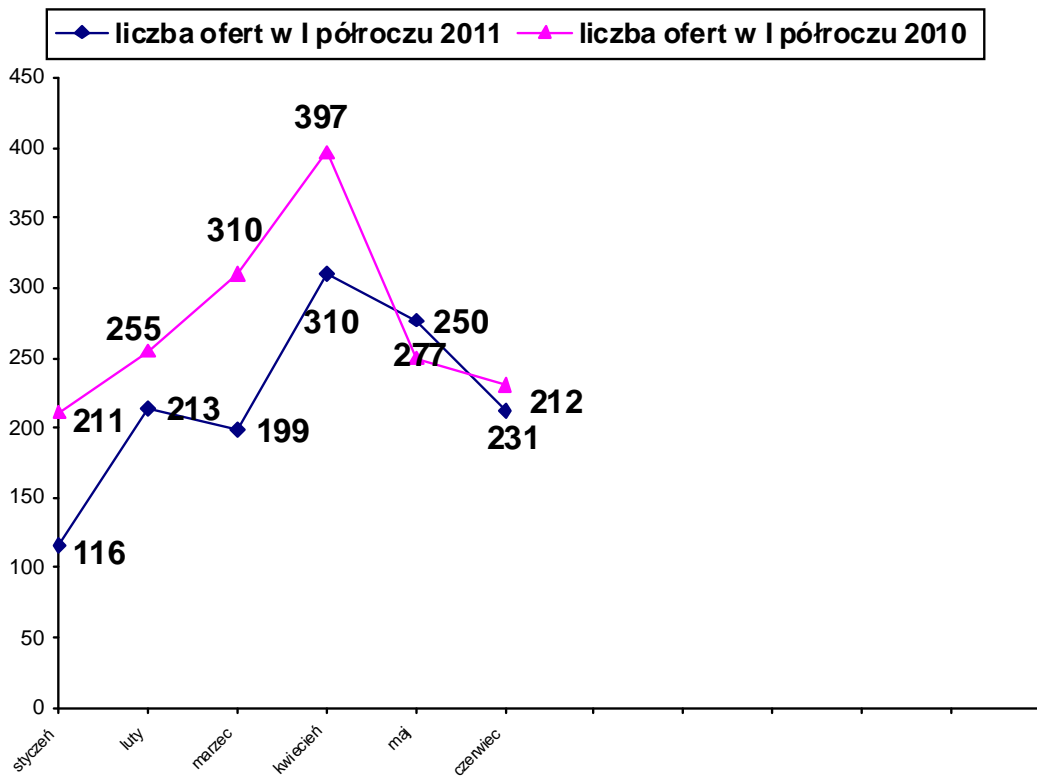
W pierwszym półroczu 2011 r. pośrednicy pracy pozyskali lub przyjęli zgłoszenia 1327 miejsc pracy dla bezrobotnych i osób poszukujących pracy. W odniesieniu do pierwszego półrocza 2010 r. liczba ofert pracy będących w dyspozycji Powiatowego Urzędu Pracy zmalała o 327, tj o 19,7%.

Liczba ofert pracy w I półroczu 2010 i 2011 r.

W drugim kwartale 2011 r. nastąpił niewielki wzrost liczby ofert pracy z sektora publicznego, w którym pracodawcy zgłosili o 2 oferty więcej niż w pierwszym kwartale 2011 r.

Napływ ofert pracy w poszczególnych miesiącach 2010 i 2011 r.

Okresy	Oferty pracy			
	Ogółem	przyrost / spadek w odniesieniu do poprzedniego roku	z tego	
			z sektora prywatnego	z sektora publicznego
	w okresie sprawozdawczym			
2011r	1327	-327	1011	316
I kwartał	528	-248	371	157
II kwartał	799	-79	640	159

Analiza wpływu ofert wskazuje, że zgodnie z tendencją sezonowości najwyższą liczbę ofert pracy zgłoszono w II kwartale 2011 r., tj. 799 ofert.

Główną pozycję w strukturze zgłoszonych ofert pracy stanowiły przede wszystkim oferty pracy subsydiowanej. W pierwszym półroczu 2011 r. z inicjatywy urzędu utworzonych zostało 661 miejsca pracy subsydiowanej tj. o 626 miejsc więcej niż w końcu I półrocza 2010 r.

Najwięcej ofert dotyczyło prac sezonowych – 628 ofert.

Zestawienie ofert pracy wg grup zawodowych w I półroczu 2010 i 2011r.

Grupy zawodów	Liczba ofert pracy 30.06.2010	Liczba ofert pracy 30.06.2011	Wzrost/ spadek (2:1)
	1	2	3
0 Bez zawodu	0	0	0
01 Oficerowie sił zbrojnych		0	-
1 Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	11	8	-3
• Parlamentarzyści, wyżsi urzędnicy	0	1	-1
• Kierownicy dużych i średnich organizacji	8	5	-3
• Kierownicy małych przedsiębiorstw	3	2	-1
2 Specjaliści	62	52	-10
• Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	8	8	0
• Specjaliści nauk przyrodniczych i ochrony zdrowia	7	3	-4
• Specjaliści szkolnictwa	18	6	-12
• Pozostali specjaliści	29	35	6

Grupy zawodów	Liczba ofert pracy 30.06.2010	Liczba ofert pracy 30.06.2011	Wzrost/ spadek (2:1)
3 Technicy i inny średni personel	198	67	-131
• Średni personel techniczny	23	5	-18
• Średni personel w zakresie nauk biologicznych i ochrony zdrowia	8	3	-5
• Nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy	10	0	-10
• Pracownicy pozostałych specjalności	157	59	-98
4 Pracownicy biurowi	197	145	-52
• Pracownicy obsługi biurowej	180	103	-77
• Pracownicy obrotu pieniężnego i obsługi klientów	17	42	25
5 Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	309	311	2
• Pracownicy usług osobistych i ochrony	99	195	96
• Modelki sprzedawcy i demonstratorzy	210	116	-94
6 Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	5	12	7
• Rolnicy	1	3	2
• Ogrrodnicy,	3	4	1
• Leśnicy i rybacy	1	4	3
• Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	0	1	1

Grupy zawodów	Liczba ofert pracy 30.06.2010	Liczba ofert pracy 30.06.2011	Wzrost/ spadek (2:1)
7 Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	229	327	98
• Górnicy i robotnicy budowlani	109	207	98
• Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń	13	29	16
• Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	107	91	-16
8 Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	111	174	63
• Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	39	33	-6
• Operatorzy i monterzy maszyn	22	72	50
• Kierowcy i operatorzy pojazdów	50	69	19
9 Pracownicy przy pracach prostych	532	231	-301
• Pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach	359	37	-322
• Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, rybołówstwie i pokrewni	18	9	-9
• Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	155	185	30
Razem	1654	1327	-327

Jak wynika z powyższej tabeli, aż 24,6 % wszystkich ofert pracy skierowanych było do robotników przemysłowych i rzemieślników (grupa 7), czyli jedna czwarta ogółu. Tylko z 23,6 % ogółu ofert mogli skorzystać bezrobotni posiadający zawody zakwalifikowane do 3 i 5 grupy, a więc na poziomie wykształcenia średniego. Najmniej ofert – około 1 % skierowanych było do bezrobotnych posiadających wyższe wykształcenie (zawody z grupy 1). W porównaniu do pierwszego półrocza 2010 r. zanotowano spadek ofert w grupie 9, 4, 3, 2 i 1, niewielki wzrost odnotowano w pozostałych grupach.

Poniżej przedstawiono ranking 15 zawodów, dla których w pierwszym półroczu 2011 r. zgłoszono najwięcej ofert pracy:

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Liczba ofert pracy w pierwszym półroczu 2011 r.
1.	515303	Robotnik gospodarczy	137
2.	931301	Robotnik budowlany	82
3.	411004	Technik prac biurowych	80
4.	821304	Monter podzespołów i zespołów elektronicznych	70
5.	522301	Sprzedawca	69
6.	711404	Zbrojarz	53
7.	711502	Cieśla szalunkowy	50
8.	752206	Stolarz galanterii drzewnej	50
9.	833203	Kierowca samochodu ciężarowego	38
10.	931205	Robotnik drogowy	35
11.	911207	Sprzątaczką biurowa	24
12.	524302	Konsultant/ agent sprzedaży bezpośredniej	21
13.	941201	Pomoc kuchenna	20
14.	432103	Magazynier	19
15.	711202	Murarz	15

Na liście zawodów, dla których zgłoszono najwięcej ofert, pierwsze miejsce zajmują **robotnicy gospodarczy**, napływ ofert w tym zawodzie w pierwszym półroczu 2011 r. wynosił 137 (w roku 2010 było 285). Ranking pokazuje, że zawody, dla których zgłoszono najwięcej ofert, pochodzą z grupy 9, a w dalszej kolejności z grupy 4, 5, 7 i 8.

ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

Identyfikacja zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy to kluczowe zadanie niniejszej analizy.

Wskaźnik intensywności deficytu (nadwyżki) zawodów to wskaźnik, dzięki któremu można dokonać pełniejszego rozpoznania sytuacji na lokalnym rynku pracy. Określa on bowiem udział średniej miesięcznej liczby ofert pracy zgłoszonych przez pracodawców do średniej miesięcznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych. Niedostosowanie systemu

kształcenia do potrzeb rynku pracy powoduje powstawanie zawodów, na które jest większe lub mniejsze zapotrzebowanie ze strony pracodawców tzw.:

- **zawodów „nadwyżkowych”**, w których liczba zarejestrowanych bezrobotnych oraz poszukujących pracy jest wyższa niż zgłaszane zapotrzebowanie przez pracodawców w postaci proponowanych ofert pracy
- **zawodów „deficytowych”**, w których liczba bezrobotnych i poszukujących pracy nie zaspakaja potrzeb pracodawców, tzn. występuje przewaga ofert pracy nad możliwością zatrudnienia pracownika z odpowiednimi kwalifikacjami.

W celu ustalenia zawodów nadwyżkowych i deficytowych, występujących na rynku pracy powiatu elckiego, posłużono się **wskaźnikiem intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów k**

$W_{n,l}^k = \frac{\bar{O}_I^k}{\bar{B}_I^k}$ gdzie: \bar{O}_I^k to średnia miesięczna liczba ofert pracy w zawodzie k w pierwszym

półroczu 2008 roku, przy czym wielkość tą obliczono według wzoru $\bar{O}_I^k = \frac{\sum_{i=1}^{12} O_i^k}{12}$

a \bar{B}_I^k to średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k w pierwszym półroczu 2008 roku, przy czym wielkość tą obliczono według wzoru $\bar{B}_I^k = \frac{\sum_{i=1}^{12} B_i^k}{12}$

O_i^k - liczba zgłoszonych ofert pracy w i – tym miesiącu w zawodzie k

Przyjęto, że zawody o wskaźniku:

- a) $W_{n,l}^k < 0,9$ **to zawody nadwyżkowe**, tj. te na które występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie
- b) $0,9 \leq W_{n,l}^k \leq 1,1$ **to zawody zrównoważone**, tj. wykazujące równowagę na rynku pracy
- c) $W_{n,l}^k > 1,1$ **to zawody deficytowe**, tj. na które występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w danym zawodzie.

Przez **zawód deficytowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. Oznacza to, że w badanym okresie było więcej ofert pracy aniżeli zarejestrowanych bezrobotnych. Zawody deficytowe to takie, gdzie wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów

jest większy od 1,1. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych wykazuje, że zawody deficytowe w naszym powiecie pochodzą w większości z grup 7, 8 i 9. Wymienić tu należy 27 zawodów znaczących, w których wskaźnik intensywności przekraczał wielkość 1,5.

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna			wskaźnik intensywności deficytu zawodu
		liczba ofert pracy	liczba zarejestrowanych bezrobotnych	nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej	
244101	Pośrednik w obrocie nieruchomościami	0,5000	0,1667	-0,3333	3,0000
261901	Asystent prawny	0,3333	0,1667	-0,1667	2,0000
331203	Referent(asystent) bankowości	0,5000	0,3333	-0,1667	1,5000
334201	Sekretarz sądowy	0,5000	0,1667	-0,3333	3,0000
334390	Pozostali pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu	0,8333	0,3333	-0,5000	2,5000
411004	Technik prac biurowych	13,3333	5,5000	-7,8333	2,4242
412001	Sekretarka	1,0000	0,3333	-0,6667	3,0000
422103	Technik obsługi turystycznej	0,6667	0,1667	-0,5000	4,0000
515303	Robotnik gospodarczy	22,8333	7,0000	-15,8333	3,2619
522303	Sprzedawca w branży przemysłowej	0,5000	0,3333	-0,1667	1,5000
611303	Ogrodnik	0,5000	0,1667	-0,3333	3,0000
711404	Zbrojarz	8,8333	0,6667	-8,1667	13,2500
711502	Cieśla szalunkowy	8,3333	1,6667	-6,6667	5,0000
711902	Monter reklam	0,3333	0,1667	-0,1667	2,0000
712604	Monter instalacji i urządzeń sanitarnych	1,6667	0,8333	-0,8333	2,0000
712612	Monter sieci wodnych i kanalizacyjnych	2,1667	0,1667	-2,0000	13,0000
713203	Lakiernik samochodowy	0,6667	0,1667	-0,5000	4,0000
722304	Operator maszyn do produkcji wyrobów z drutu, lin, siatek i kabli	1,5000	0,1667	-1,3333	9,0000
752206	Stolarz galanterii drzewnej	8,3333	1,0000	-7,3333	8,3333
752390	Pozostali ustawiacze i operatorzy maszyn do obróbki drewna i pokrewni	0,3333	0,1667	-0,1667	2,0000
811105	Operator koparko-ładowarki	0,8333	0,1667	-0,6667	5,0000
832202	Kierowca samochodu dostawczego	2,6667	1,1667	-1,5000	2,2857
911290	Pozostałe pomoce i sprzętaczki biurowe, hotelowe i podobne	1,0000	0,3333	-0,6667	3,0000
941201	Pomoc kuchenna	3,3333	1,0000	-2,3333	3,3333
962105	Goniec	0,5000	0,1667	-0,3333	3,0000
962906	Woźny	1,5000	0,1667	-1,3333	9,0000
962990	Pozostali pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani	2,5000	0,5000	-2,0000	5,0000

Przeprowadzając powyższą analizę należy zwrócić uwagę na zawody, w których wskaźnik intensywności deficytu jest maksymalny (MAX). Został on osiągnięty ponieważ w ewidencji osób bezrobotnych w PUP w Ełku, nie było w tym okresie zarejestrowanych osób posiadających zawód na który zgłoszono zapotrzebowanie wolnego miejsca pracy. W takim przypadku wpłynięcie nawet pojedynczej oferty pracy spowodowało ustawienie MAX wartości wskaźnika. Świadczy to o braku osób z danymi kwalifikacjami, czyli albo są to zawody, w których bardzo łatwo jest znaleźć zatrudnienie i jest ono stabilne lub są to zawody mało popularne, a w związku z tym brak osób zainteresowanych podjęciem nauki i w późniejszym czasie zatrudnienia w tym kierunku. Potwierdza to sytuację zdecydowanego deficytu w tym zawodzie czyli brak możliwości zrealizowania oferty pracy. Dotyczy to 97 zawodów i specjalności, 20 z zawodów z maksymalnym wskaźnikiem deficytowości i liczbą zgłoszonych ofert pracy przedstawia poniższa tabela.

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna			wskaźnik intensywności deficytu zawodu
		liczba ofert pracy	liczba zarejestrowanych bezrobotnych	nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej	
121101	Główny księgowy	0,1667	0,0000	-0,1667	MAX
214205	Inżynier budownictwa – urządzenia, instalacje i sieci energetyczne	0,1667	0,0000	-0,1667	MAX
215103	Inżynier elektryk	0,1667	0,0000	-0,1667	MAX
232001	Nauczyciel/ instruktor praktycznej	0,6667	0,0000	-0,6667	MAX
241105	Specjalista do spraw rachunkowości podatkowej	0,1667	0,0000	-0,1667	MAX
262101	Archiwista	0,3333	0,0000	0-0,3333	MAX
311305	Technik elektryk samochodowy	0,1667	0,0000	-0,1667	MAX
343203	Florysta	0,1667	0,0000	-0,1667	MAX
431103	Technik rachunkowości	0,1667	0,0000	-0,1667	MAX
441101	Pomocnik biblioteczny	0,1667	0,0000	-0,1667	MAX
441502	Pracownik do spraw socjalnych	0,1667	0,0000	-0,1667	MAX
711501	Cieśla	1,1667	0,0000	-1,1667	MAX
712202	Glazurnik	0,3333	0,0000	-0,3333	MAX
712301	Monter ociepleń budynków	0,3333	0,0000	-0,3333	MAX
713201	Lakiernik	0,3333	0,0000	-0,3333	MAX
741201	Elektromechanik	0,3333	0,0000	-0,3333	MAX
811104	Operator koparki	1,6667	0,0000	-1,6667	MAX

811110	Operator spycharki	0,6667	0,0000	-0,6667	<i>MAX</i>
834317	Operator żurawia wieżowego	0,3333	0,0000	-0,3333	<i>MAX</i>
932907	Pomocnik lakiernika	0,1667	0,0000	-0,1667	<i>MAX</i>

Analizując powyższe dane należy zaznaczyć, że na pewne oferty pracy mogą zgłaszać się osoby posiadające pokrewny lub inny zawód i podjąć pracę po wcześniejszym przeszkoleniu. Część ofert pracy dotyczących zawodów deficytowych wymaga od potencjalnych kandydatów do pracy oprócz odpowiedniego wykształcenia, stażu i doświadczenia. Takie wymogi formułowane są przez pracodawców. Należy również podkreślić fakt, że nie wszyscy pracodawcy poszukują pracowników za pośrednictwem urzędu pracy. Ponadto część osób posiadających wysokie kwalifikacje, na które istnieje duże zapotrzebowanie na rynku pracy, poszukuje zatrudnienia na własną rękę.

W przypadku niektórych zawodów o jego deficytowości decydować może fakt, iż stosunkowo duża liczba zgłoszonych ofert pracy wynika z tego, iż pracodawcom z różnych powodów ciężko jest znaleźć odpowiednich kandydatów i swoje zapotrzebowanie regularnie powtarzają.

Z punktu widzenia równowagi na rynku pracy najlepsza sytuacja występuje wtedy, gdy wskaźnik intensywności znajduje się w przedziale pomiędzy 0,9 a 1,1. Oznacza to, że zawody te są w **równowadze**, a popyt na siłę roboczą równoważy się z podażą.

Badanie zawodów deficytowych i nadwyżkowych wykazało, że 20 zawodów zaliczyć należy do zawodów **zrównoważonych na rynku pracy**.

Kod Zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna			wskaźnik intensywności deficytu zawodu
		liczba ofert pracy	liczba zarejestrowanych bezrobotnych	nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej	
132102	Kierownik do spraw kontroli jakości	0,1667	0,1667	0,0000	1,0000
214903	Inżynier automatyki i robotyki	0,1667	0,1667	0,0000	1,0000
235912	Pedagog szkolny	0,1667	0,1667	0,0000	1,0000
242307	Specjalista do spraw kadr	0,6667	0,6667	0,0000	1,0000
243107	Specjalista do spraw reklamy	0,3333	0,3333	0,0000	1,0000
251401	Programista aplikacji	0,1667	0,1667	0,0000	1,0000
264201	Dziennikarz	0,5000	0,5000	0,0000	1,0000
311104	Technik geodeta	0,1667	0,1667	0,0000	1,0000
321301	Technik farmaceutyczny	0,1667	0,1667	0,0000	1,0000
342310	Pracownik do spraw kultury fizycznej i	0,1667	0,1667	0,0000	1,0000

	sportu				
541307	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	0,8333	0,8333	0,0000	1,0000
711101	Konserwator budynków	0,5000	0,5000	0,0000	1,0000
712603	Monter instalacji gazowych	0,1667	0,1667	0,0000	1,0000
722312	Szlifierz metali	0,1667	0,1667	0,0000	1,0000
723303	Mechanik maszyn i urządzeń budowlanych i melioracyjnych	0,3333	0,3333	0,0000	1,0000
814104	Wulkanizator	0,1667	0,1667	0,0000	1,0000
814290	Pozostali operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych	0,5000	0,5000	0,0000	1,0000
821902	Monter mebli	0,1667	0,1667	0,0000	1,0000
932901	Konserwator części	0,3333	0,3333	0,0000	1,0000

Przez **zawód nadwyżkowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. Zawody nadwyżkowe to takie, gdzie wskaźnik deficytu (nadwyżki) zawodów jest mniejszy od 0,9.

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna			wskaźnik intensywności deficytu zawodu
		liczba ofert pracy	liczba zarejestrowanych bezrobotnych	nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej	
213303	Specjalista ochrony środowiska	0,1667	0,5000	0,3333	0,3333
214303	Inżynier inżynierii środowiska- instalacje sanitarne	0,1667	0,5000	0,3333	0,3333
222101	Pielęgniarka	0,3333	0,8333	0,5000	0,4000
228903	Kosmetykolog	0,1667	0,3333	0,1667	0,5000
241103	Specjalista do spraw rachunkowości	0,1667	0,3333	0,1667	0,5000
243305	Specjalista do spraw sprzedaży	0,3333	0,6667	0,3333	0,5000
325101	Asystentka stomatologiczna	0,1667	0,3333	0,1667	0,5000
332302	Zaopatrzeniowiec	0,6667	1,0000	0,3333	0,6667
334306	Technik administracji	1,1667	3,3333	2,1667	0,3500
341205	Pracownik socjalny	0,5000	1,1667	0,6667	0,4286
432103	Magazynier	3,1667	4,0000	0,8333	0,7917
441203	Listonosz	0,5000	0,8333	0,3333	0,6000
512002	Kucharz małej gastronomii	1,1667	2,1667	1,0000	0,5385
514101	Fryzjer	1,3333	3,6667	2,3333	0,3636
514202	Kosmetyczka	0,5000	0,8333	0,3333	0,6000
621001	Drwal/ pilarz drzew	0,3333	1,0000	0,6667	0,3333
711401	Betoniarz	0,8333	2,5000	1,6667	0,3333
712101	Dekarz	0,8333	1,6667	0,8333	0,5000
741101	Elektromonter instalacji	0,6667	1,5000	0,8333	0,4444

	elektrycznych				
741205	Elektromechanik urządzeń chłodniczych	0,1667	0,3333	0,1667	0,5000
818206	Palacz kotłów parowych	0,3333	0,8333	0,5000	0,4000
832203	Kierowca samochodu osobowego	0,6667	0,8333	0,1667	0,8000
833101	Kierowca autobusu	0,1667	0,5000	0,3333	0,3333
834204	Operator sprzętu ciężkiego	0,5000	1,0000	0,5000	0,5000
834401	Kierowca operator wózków jezdniowych	0,3333	1,0000	0,6667	0,3333
911207	Sprzątaczką biurową	4,0000	4,5000	0,5000	0,8889
931301	Robotnik budowlany	13,6667	15,8333	2,1667	0,8632
932911	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	0,6667	5,6667	5,0000	0,1176
933304	Robotnik magazynowy	0,3333	3,3333	3,0000	0,1000
962902	Dozorca	0,1667	1,1667	1,0000	0,1429

Nadwyżka wielu zawodów może wynikać z sezonowości charakteru prac np. robotnik budowlany.

Powyższa analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych w ujęciu zawodów i specjalności jest najlepszym obrazem do śledzenia danego zawodu na lokalnym rynku pracy, określa bowiem średnio miesięczne wskaźniki oraz relacje pomiędzy nimi.

PODSUMOWANIE

Raport z Monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych sporządzony został w oparciu o statystykę rynku pracy i ma charakter diagnostyczny. Informacje zawarte w statystykach nie pozwalają na pełne zidentyfikowanie zjawiska popytu i podaży na lokalnym rynku pracy. Odnoszą się one jedynie do bezrobocia rejestrowanego i zgłoszonych ofert pracy. Pracodawcy jednak nie zgłaszają wszystkich wolnych miejsc pracy do Urzędu. Poszukują pracowników, zwłaszcza o wysokich kwalifikacjach, w inny sposób między innymi poprzez firmy rekrutacyjne, masmedia, prywatne agencje pośrednictwa pracy. Ponadto należy brać pod uwagę fakt, że dynamicznie zmieniający się rynek pracy zmusza do ciągłego aktualizowania posiadanych wiadomości i zdobywania nowych. Powoduje to, że osoba może posiadać kilka zawodów, z tym że w statystyce rynku pracy będzie uwzględniony tylko jeden z nich. Wielu bezrobotnych ma trudności ze znalezieniem pracy w posiadanym zawodzie. Związane jest to często z faktem, że mimo posiadania przez osobę bezrobotną wymaganego przez pracodawcę zawodu, nie spełnia ona innych wymagań stawianych przez pracodawcę takich jak np. odpowiednie doświadczenie, czy inne dodatkowe umiejętności i uprawnienia. Ponadto należy podkreślić, że wśród rzeszy osób bezrobotnych występuje zjawisko dezaktualizacji ich kwalifikacji, co w efekcie utrudnia ich powrót na rynek pracy. Zauważa się też małą mobilność wśród osób pozostających bez zatrudnienia. Podkreślenia wymaga fakt, że bardzo duża liczba bezrobotnych zarejestrowanych w urzędzie pracy nie posiada w ogóle żadnego zawodu. Niezbędne jest zatem stałe podejmowanie działań zmierzających do umożliwienia zarejestrowanym w urzędzie osobom zdobycia zawodu czy też podwyższenia lub uzupełnienia posiadanych kwalifikacji.

W ogólnym zestawieniu zawodów dominują zawody nadwyżkowe, które przewyższają liczbę zawodów deficytowych charakteryzujących się niedoborem zasobów ludzkich nad podażą pracy, a pracodawcy w powiecie ełckim są coraz bardziej wymagający, swoim potencjalnym pracownikom stawiają wysokie wymagania co do kwalifikacji i umiejętności. Dlatego też w aspekcie omawianego problemu dużego znaczenia nabierają szkolenia dla osób bezrobotnych organizowane przez Urząd i dostosowane do potrzeb rynku pracy. Zwiększenie liczby osób szkolonych oraz rozwój kształcenia ustawicznego spowoduje w przyszłości zmniejszenie się liczby bezrobotnych w zawodach nadwyżkowych i deficytowych.

Jednakże wyciąganie wniosków z powyższych danych nie zawsze odzwierciedla rzeczywistość, bowiem w PUP w Ełku zarejestrowani są bezrobotni posiadający zawody,

których nie mogą wykonywać, np. ze względu na zły stan zdrowia, co za tym idzie – z jednej strony nie mogą korzystać z ofert pracy pozyskiwanych od pracodawców z powiatu ełckiego, a z drugiej - zaliczani są do zawodów nadwyżkowych.

Opracowała : Izabela Korenkiewicz